

1. Arbeidsmarktprognoses Noord-Nederland:

Ontwikkeling schaarste personeel zorg en welzijn t/m 2030

September 2021, Prognosemodel Zorg & Welzijn 2020

Jaarlijks presenteert ZorgpleinNoord de resultaten van de arbeidsmarktprognoses in Noord Nederland voor de sector zorg en welzijn. In een reeks van drie artikelen nemen we je mee in de belangrijkste resultaten. In het eerste artikel staat de personele ontwikkeling tot 2030 in Noord-Nederland, op basis van het huidige zorggebruik en de verwachte demografische ontwikkeling, centraal.

De impact van substitutie van zorg op de ontwikkeling van de personeelstekorten komt aan bod in het tweede artikel. Het effect van andere interventies op de personeelsschaarste, zoals het verlagen van het ziekteverzuim of het verhogen van de deeltijdfactor, volgt in het derde en laatste artikel. Meer achtergrondinformatie over deze arbeidsmarktprognoses vind je onderaan dit artikel.

Tekort verwacht van ongeveer 20.000 werknemers in Noord-Nederland in 2030

Het aantal mensen dat in Noord-Nederland in zorg en welzijn gaat werken, blijft de komende jaren groeien. In 2030 werken er naar verwachting tussen de 167.700 en 168.600 mensen in de noordelijke zorg- en welzijnssector. In percentages uitgedrukt is dit tussen 7,5% en 8,1% meer dan in 2019. Deze verwachte werknemersgroei is niet voldoende om de toenemende zorgvraag op te kunnen vangen. Dit heeft tot gevolg dat de schaarste aan medewerkers in de sector zorg en welzijn in Noord-Nederland zal toenemen. In 2019 was het tekort aan personeel ongeveer gelijk aan 3.600 werknemers. Eind 2030 wordt voor de sector in Noord-Nederland een personeelstekort verwacht tussen de 19.100 en 20.600 werknemers, zie ook figuur 1.1. met het verwachte tekort voor Nederland en de drie noordelijke provincies.

Figuur 1.1.: Personeelstekort in de zorg- en welzijnssector in 2019, 2025 en 2030 per regio.

Ontwikkeling personeelstekort zorg en welzijn 2019-2030			
Regio:	2019	2025	2030
Noord-Nederland	-3.600	-9.200- tot -9.700	-19.100- tot -20.600
Nederland	-41.300	-56.200- tot -62.500	-105.100- tot -131.600
Groningen	-1.400	-3.100	-6.500- tot -6.700
Friesland	-1.100	-4.000- tot -4.100	-8.100- tot -8.600
Drenthe	-1.100	-2.100- tot -2.500	-4.500- tot -5.300

Personeelsschaarste in Noord-Nederland groter dan in de rest van Nederland

In Noord-Nederland zijn de verwachte personeelstekorten, in verhouding tot het aantal werknemers, in 2025 en 2030 groter dan in de rest van het land. Voor 2025 wordt het personeelstekort in Noord-Nederland geraamd op 6% van het totaal aantal werknemers in zorg en welzijn, voor het totaal in Nederland ligt dit aandeel op 4%. Vijf jaar later, in 2030, is het tekort in Noord-Nederland opgelopen naar 11% à 12% van het personeelsbestand, terwijl in Nederland dit percentage tussen de 7% en de 8% ligt. In Friesland worden de grootste personeelstekorten verwacht, ongeveer 15% van het aantal werknemers in 2030 in zorg en welzijn. In Groningen en Drenthe bedraagt het personeelstekort ongeveer 10% van personeelsbestand.

Meeste personeelstekorten verwacht in de ouderenzorg

Het grootste tekort aan personeel wordt verwacht in de ouderenzorg, zie ook figuur 1.2. Naar verwachting lopen de tekorten in de verpleeghuizen en thuiszorg in Noord-Nederland op tot ongeveer 15.000 werknemers in 2030. Door de vergrijzing groeit de zorgvraag, terwijl de groei van het personeelsaanbod naar verwachting verder tot

stilstand komt. Ook in andere zorgbranches, zoals ziekenhuizen, ggz en eerstelijnszorg wordt in 2030 schaarste aan personeel verwacht. In de branches sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang is er minder krapte op de noordelijke arbeidsmarkt.

Figuur 1.2.: Personeelstekort per zorg- en welzijnsbranche in Noord-Nederland in 2025 en 2030.

Personeelstekort naar branche Noord-Nederland in 2025 en 2030		
Branche:	2025	2030
Verpleging en verzorging	-4.500- tot -4.900	-9.600- tot -10.600
Thuiszorg	-2.200- tot -2.300	-4.400- tot -4.900
Ziekenhuizen en overige med. spec. zorg	-800 tot -900	-2.000 tot -2.200
Universitair medische centra	-500	-1.200
Geestelijke gezondheidszorg	-300 tot -600	-400 tot -600
Overige zorg en welzijn	-300	-500 tot -600
Huisartsen en gezondheidscentra	-200	-400
Gehandicaptenzorg	0	0 tot -100
Jeugdzorg	0	0
Sociaal werk	0	0
Kinderopvang (incl. peuterspeelzaalwerk)	-200	0

Vooraf tekorten verwacht in de zorgberoepen

Het grootste personeelstekort wordt verwacht voor verzorgende, namelijk een tekort tussen de 5.800 en 6.300 werknemers in 2030 in Noord-Nederland, zie ook figuur 1.3. Dit is het gevolg van de verwachte groei van het zorggebruik in de ouderenzorg. Vooral voor de zorgberoepen lopen de personeelstekorten op. Voor de welzijnsberoepen is er minder spanning op de noordelijke arbeidsmarkt.

Figuur 1.3.: Personeelstekort per zorg- en welzijnsbranche in Noord-Nederland in 2025 en 2030.

Top 5 grootste personeelstekorten naar beroepsgroep Noord-Nederland		
Kwalificatie:	2025	2030
1. Verzorgende (mbo-3)	-3.100- tot -3.300	-5.800- tot -6.300
2. Verpleegkundige (mbo-4)	-1.100- tot -1.300	-2.300- tot -2.600
3. Zorg hulp (mbo-1)	-600 tot -700	-1.800- tot -2.200
4. Helpende zorg & welzijn (mbo-2)	-700 tot -800	-1.600 tot -1.800
5. Verlos- en verpleegkunde (hbo-6)	-700 tot -800	-1.200

Het effect van substitutie van zorg en ondersteuning

Dit eerste artikel over de nieuwe arbeidsmarktprognoses laat zien hoe de personeelsschaarste zich ontwikkelt tot 2030. Wat gebeurt er met de tekorten als er meer substitutie van zorg van de tweede naar de eerste lijn plaatsvindt? Denk aan transitie van de ziekenhuiszorg naar huisartsenzorg, van specialistische ggz naar sociaal werk en van verpleeghuis naar thuiszorg. Meer inzicht in de mogelijke effecten van substitutie van zorg en ondersteuning volgt in het volgende artikel.

Meer informatie over de prognoses en gebruikte scenario's

Eind 2020 heeft onderzoeksbureau ABF Research in opdracht van het ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport, nieuwe arbeidsmarktprognoses gemaakt. Bij het maken van deze arbeidsmarktprognoses zijn meerdere scenario's uitgewerkt. Voor dit artikel is gebruik gemaakt van de twee coronascenario's. In [dit document](#) worden de uitgangspunten van deze beide scenario's nader toegelicht. Volgens ABF Research (februari 2021) ligt 'de werkelijke situatie' nog steeds tussen beide scenario's in. De gepresenteerde uitkomsten kunnen gezien worden als onder- en bovengrenzen van een bandbreedte.